

Broilerintuotanto samankaltaistuu EU:ssa ja muualla maailmassa

Pälvi Palander, Helsingin yliopisto

Ammattimainen broilerintuotanto on eri tuottajamaissa yllättävän samankaltaista. Suurtuotanto voi olla teknisesti ja laadullisesti hyvinkin tasokasta myös maissa, joissa takapihakanalat ovat yhä yleisiä. Suomella on kuitenkin etulyöntiasema, mitä tulee salmonellattomaan tuotantoon, eläinten terveydentilaan ja lakisääteiseen eläinsuojeluun.

MTT:ssä selvitettiin kuluvan vuoden aikana broilereiden hyvinvointia eri maissa. Lintujen hyvinvoinnin tasoa tutkittiin kussakin kohdemaassa niin sanotun viiden vapauden periaatteen pohjalta, sillä Euroopan komission selvityksen mukaan useimmat maat tunnustavat nämä periaatteet. Mukaan tutkimukseen valittiin Euroopan suuret siipikarjanlihantuottajat Ranska ja Saksa, Pohjoismaat Suomi ja Tanska sekä kasvavan tuotannon maat Brasilia ja Thaimaa.

EU:n alueella broilerintuotantoa säädellään eläinsuojelua, tuotantotapoja ja tuotannon hygieniää koskevilla direktiiveillä ja maakohtaisella lainsäädännöllä. Suomella, Ranskalla ja Saksalla on näitä vähimmäisvaatimuksia tiukempi lainsäädäntö. Suomalaiset broilerintuottajat noudattavat direktiivien lisäksi sopimustuotannon määräyksiä, hyvää tuotantotapaa ja eläinten terveydenhuoltoa (ETU) koskevaa ohjeistusta.

Nykyisin myös Brasiliassa ja Thaimaassa toimii suuryritysten koordinoimia moderneja broilerikasvattamoja. Euroopan markkinoille tuotettava osuus lihasta on myös tuotettu eurooppalaisen kuluttajan eettiset vaatimukset huomioiden. Mitään virallista ja laajaa valvontaa eläinten olosuhteista ei näissä maissa kuitenkaan ole.

Kasvatusympäristö määrää eläintiheyden

Eläintiheyden merkitys eläinten hyvinvoinnille näkyy joko suoraan mahdollisuudessa liikkua ja väistää lajitovereita tai välillisesti pehkun likaantumisessa ja syömistilan riittävydessä. EU:n uusi direktiivi sanelee, kuinka paljon lintuja kasvattaja voi neliometrillä pitää. Määrä perustuu tilakohtaisiin tietoihin kuolleisuudesta, jalkaterveydestä ja yleisolosuhteista. Tämänhetkinen käytössä oleva maksimaalinen kasvatustiheys on 40 kg/m². Tämä tiheys ei

kuva: Suomen Broileryhdistys ry

Säännölliset salmonellanäytteet ovat estäneet monen muunkin siipikarjataudin leviämisen suomalaisen tuotantoon.

tutkimusten mukaan vielä vaikuta yksittäisen linnun hyvinvointiin olosuhteista riippumatta.

Euroopan maissa käytetään yleisimmin ilmanvaihdoltaan ja kuivikepohjaltaan tarkasti kontrolloituja sisäkasvatushalleja. Saksassa ja Thaimaassa halleihin päästetään luonnonvaloa, ja Ranskassa osa linnuista pääsee ulkoaitauksiin. Kuumemman ilmaston maissa hallit ovat kokonaan tai osin avoseinäisiä ja eläimiä on välttämätöntä kasvattaa harvemmalla tiheydellä. Ulkokasvatus ja avoseinäisyys kuitenkin lisäävät teoreettista tautiriskiä.

Terveydessä isoja eroja maiden välillä

Suomessa jokaisesta erästä – oli se sitten rehua, pehkua tai lihaa – otetaan salmonellanäytteitä säännöllisesti. Suomessa salmonellan esiintyminen siipikarjaparvissa on alle prosentin luokkaa, kun se EU:n alueella on keskimäärin 24 prosenttia. Brasiliassa ja Thaimaassa luku liikkuu EU:n keskiarvon molemmin puolin. Hyvä salmonellavalvonta on estänyt monien muidenkin muualla maailmassa yleisten siipikarjatautien leviämisen Suomen tuotantoon. Suomessa ei käytetä rokotteita, jotka useissa maissa ovat välttämättömiä tautipaineen vuoksi. Brasiliassa on erityisiä alueita, joihin lintuinfluenssan tai Newcastlel taudin leviäminen pyritään estämään, Thaimaassa lintuinfluenssatapaukset sen sijaan ovat jatkuvia.

Brasiliassa lintujen vehnä ja soija saadaan edullisesti maan suuren peltoalan ja ideaalien luonnonolojen vuoksi. Thaimaalainen lintu on perinteisesti syönyt runsaasti rehua lihakiloa kohti, mutta uusien hybridien ansiosta rehunkulutuksessa pystytään pian kilpailemaan

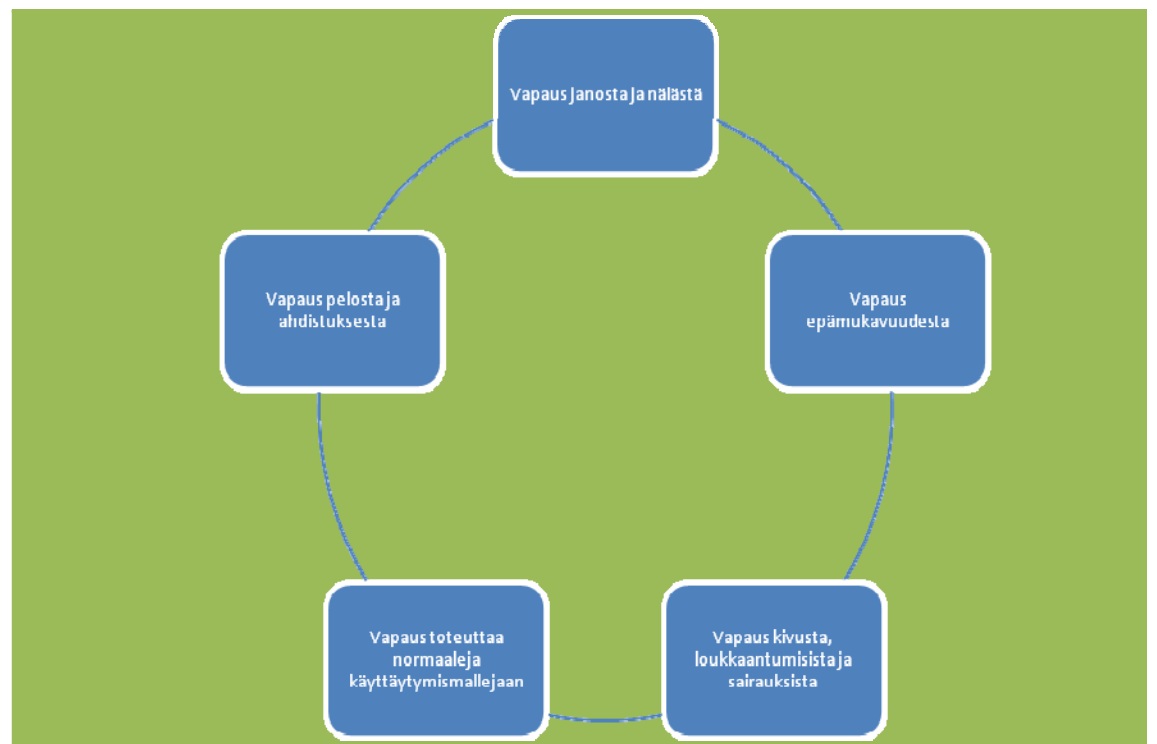
eurooppalaisen tuotannon kanssa. Siinä missä eurooppalainen lintu syö vähemmän tuotettua lihakiloa kohti, thaimaalainen tai brasilialainen lintu syö halvemmalla. Kun Suomessa ja muualla Euroopassa käydään keskustelua GMO-rehun käytöstä siipikarjalle, ei Thaimaassa vielä ole rajoituksia antibioottien, kasvuhormonin tai muiden kemiallisten rehun lisäaineiden eikä Brasiliassa eläinproteiinin käytölle.

Virikkeitä käytössä valitettavan vähän

Hyvin tärkeä hyvinvoinnin mittari on, pystyykö eläin toteuttamaan luontaisia käyttäytymismallejaan. Tuotantopolven broilerit kasvatetaan aina lajinmukaisissa ryhmissä. Linnun kylpemis- ja ruoanhakukäyttäytymisen mahdollistaa kuohkea kuivike, jota useimmissa maissa lisätään ja vaihdetaan säännöllisesti. Brasiliassa samaa pehkuu käytetään useamman kasvatusajan ajan, mikä huonontaa pehkun laatua ja lisää tautien siirtymistä kasvatuserästä seuraavaan.

Muita lintuja kiinnostavia virikkeitä broilerikasvatuksessa käytetään useimmissa maissa vielä valitettavan vähän. Eurooppa on kuitenkin edelläkävijä eettisen tuotannon rakentamisessa. Parasta hyvinvointityötä tilatasolla olisi parantaa asioita, joita pystytään vielä saman kasvatusajan aikana korjaamaan. Hoitajan hyvää eläinsilmää ei voi korvata mikään laki tai asetus.

Lisätietoja: ppalander@helsinki.fi

Viiden vapauden periaate (Farm Animal Welfare Council 1979) on useimpien maiden tunnustama periaate myös broilerien kasvatuksessa.